

Fylkesmannen i Rogaland

Rapport fra tilsyn med Haugesund kommunes krisesentertilbud

Virksomhetens adresse: Haugesund kommune, Postboks 2160, 5504 Haugesund
Tidsrom for tilsynet: 25.04.2017- 23.08.2017
Kontaktperson i virksomheten: Gunnar Johan Eljervik

Sammendrag

Fylkesmannen i Rogaland gjennomførte 20. og 21. juni 2017 tilsyn med Haugesund kommune om krisesentertilbudet i kommunen. Tilsynet omfattet lov om kommunale krisesentertilbud § 3 om individuell tilrettelegging av tilbudet og § 8 om internkontroll samt FN's barnekonvensjon.

Tema for tilsynet var tilrettelegging av barn og unge sitt opphold på krisesenteret og ivaretagelse av deres særskilte behov.

Dato: 23.08.2017

Rapporten er utarbeidet av:

Brit Espeland Nedreaas
revisjonsleder

Trine Hove Bjørnsen
revisor

Innhold

Sammendrag	1
1. Innledning	3
2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold	3
3. Gjennomføring	4
4. Hva tilsynet omfattet	5
5. Funn	5
6. Regelverk	6
7. Dokumentunderlag	7
8. Deltakere ved tilsynet	7

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter systemrevisjon i Haugesund kommune i perioden 25.04.2017 – 23.08.2017.

Tilsynet omfatter tjenester som er regulert i lov om kommunale krisesenter tilbud (krisesenterlova). Tilsynet har undersøkt tilrettelegging av barn og unge sitt opphold i krisesenteret og ivaretagelse av deres særskilte behov når de er ifølge med mor eller med far.

Revisjonen inngår som en del av Fylkesmannens planlagte tilsynsvirksomhet i inneværende år.

Fylkesmannen er gitt myndighet til å føre tilsyn med kommunale krisesentertilbud, jf. krisesenterlova § 9.

Formålet med systemrevisjonen er å vurdere om virksomheten, gjennom sin internkontroll, ivaretar ulike krav i lovgivningen.

En systemrevisjon gjennomføres ved granskning av dokumenter, ved intervju og andre undersøkelser.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under revisjonen og gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor de områder tilsynet omfattet.

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift
- **Merknad** er forhold som ikke er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten finner grunn til å påpeke mulighet for forbedring

2. Beskrivelse av virksomheten - spesielle forhold

Haugesund kommune sitt krisesentertilbud er organisert og blir gjennomført av det interkommunale selskapet Krisesenter Vest IKS (heretter kun «KV IKS»). KV IKS er eid av 17 kommuner i Rogaland og Hordaland. Disse kommunene er foruten Haugesund, Utsira, Karmøy, Bokn, Tysvær, Vindafjord, Sauda, Suldal i Rogaland, og Stord, Bømlo, Fitjar, Etne, Odda, Sveio, Kvinnherad, Tysnes og Ullensvang i Hordaland. Selskapet har sitt hovedkontor i Haugesund og avdelingskontor på Stord.

Det er inngått en selskapsavtale mellom KV IKS og eierkommunene. Krisesenteret skal sikre etterlevelse av krisesenterlovas § 2a), b), c). I tillegg skal KV IKS være et rådgivende organ for eierkommunene i etterlevelse av § 2d).

Selskapets øverste organ er Representantskapet, hvor hver eierkommune har en representant. P.t. er det rådmannen i Haugesund kommune som er leder for representantskapet. Styret er sammensatt med valgt kommunerepresentasjon og velges av representantskapet. Styret består av seks medlemmer og to varamedlemmer. Daglig leder rapporterer til styret 4-5 ganger i året. Det fremgår ikke av selskapsavtalen hvem som er ansvarlig for å påse at KV IKS drives i samsvar med gjeldende lovgivning for virksomheten. Det fremgår heller ikke av avtalen hvordan kommunene skal følge med på at KV IKS oppfyller lovkravene de er gitt ansvar for.

Krisesenteret har to avdelinger, en i Haugesund og en i Stord. Senteret har totalt 11,4 årsverk fordelt på begge avdelingene. Daglig leder er leder for begge avdelingene. Begge avdelingene er et tilbud til kvinner og barn ifølge med mor.

Senteret disponerer godt tilrettelagte lokaler i Haugesund. Lokalene er innredet med tanke på at barn kan bo på senteret med egne områder og rom tilrettelagt for lek, aktiviteter og mulighet til å ha venner på besøk. Det er også utearealer som kan benyttes til lek og aktiviteter.

Det er en barnefaglig ansvarlig og en barnekoordinator ansatt i KV IKS. Barnefaglig ansvarlig har sitt arbeidssted ved avdeling Stord og barnekoordinator har arbeidssted ved avdeling Haugesund. Barnefaglig ansvarlig har fagansvar for barnekoordinator. I begge stillingene er det ansatt personer med relevant kompetanse.

KV IKS har utarbeidet en handlingsplan for senteret for 2017-2018 og det er utarbeidet egne retningslinjer for Barn ved krisesentertilbudet. Det blir gjennomført egne samtaler med barn med kartlegging av deres behov og det blir gjort en egen sikkerhetsvurdering rundt barnet. Det utarbeides en egen plan for oppholdet til barna ved krisesenteret. De barna som kan fortsetter på sine respektive skoler. Dersom barna må bytte skole blir skoletilbudet ivarettatt ved nærskole eller individuell tilrettelegging.

Når det gjelder bruk av tolk, blir vi opplyst om at det leies inn kvalifisert tolk når det er behov for det. Det er ofte telefontolk.

KV IKS har ikke et tilrettelagt tilbud til menn. Tilbudet KV IKS har til menn er et ordinært hotellrom. Dermed blir barn i følge med far/mannlig omsorgsperson henvist til et ordinært rom på hotell. Det er ikke utarbeidet rutiner for hvordan senteret skal tilrettelegge for barn i følge med far.

3. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Revisjonsvarsel ble utsendt 25.04.2017.

Oversikt over dokumenter virksomheten har oversendt i forbindelse med tilsynet er gitt i kapitlet Dokumentunderlag.

Åpningsmøte ble avholdt 20.06.2017.

Intervjuer

Fire personer ble intervjuet, en fra Haugesund kommune og tre ansatte i KV IKS.

Befaring

Det ble gjennomført befaring i lokalet til avdelingen i Haugesund 20.06.2017.

Brukermedvirkning/samtale med bruker

Det ble gjennomført en samtale med bruker med barn som oppholdt seg på krisesenteret på tilsynstidspunktet.

Sluttmøte ble avholdt 21.06.2017.

4. Hva tilsynet omfattet

Kommunen er pålagt å ha et krisesentertilbud til både kvinner, menn og barn. Tilbudet skal rette seg mot de som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Dette tilsynet har undersøkt om barn og unge som er i følge med mor eller far, får et tilrettelagt tilbud under opphold på krisesenteret og om barn og unges særlige behov blir ivaretatt. Tilsynet undersøkte også om kommunen gjennom sin styring sikrer at krisesentertilbudet til barn og unge er i samsvar med kravene i krisesenterloven.

Tema for tilsynet var:

Tilrettelegging av barn og unge sitt opphold i krisesenter og ivaretagelse av deres særskilte behov, jf. krisesenterloven § 3.

- Får barn og unge individuell tilrettelegging og oppfølging?
- Får barn og unge som er på krisesenteret oppfylt sine rettigheter etter annet lovverk?
- Får barn og unge kvalifisert tolk når det er nødvendig?
- Er krisesentertilbudet fysisk tilrettelagt for barn og unge både inne og ute?

Kommunens styring med krisesentertilbudet – krisesenterloven § 8.

- Styrer kommunen krisesentertilbudet slik at de sikrer at KS IKS utfører tjenestene sine i samsvar med kravene i krisesenterloven?
- Kan kommunen gjøre rede for hvordan de utøver sin styring?

Kommunen står i utgangspunktet fritt til å velge organiseringen av sitt krisesentertilbud. Oppgaver og myndighet kan delegeres til et interkommunalt selskap/vertskommune, men ansvaret for krisesentertilbudet kan ikke avtales bort. Kommunen er ansvarlig for å sikre at det krisesenteret de benytter utfører tjenestene i samsvar med krisesenterloven.

5. Funn

Det er ved tilsynet påpekt to avvik, det vil si manglende oppfyllelse av krav i lov eller forskrift.

Avvik 1.

1) Haugesund kommune har ikke et tilrettelagt krisesentertilbud for barn som kommer ifølge med far.

Lovbrudd fra følgende myndighetskrav:

Krisesenterloven §§ 3, 2, og 8

Forskrift om fysisk sikkerhet i Krisesentertilbudet § 2

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Tilbudet til menn/barn som kommer ifølge med far er et ordinært hotellrom som leies på vanlige vilkår.
- Dette døgntilbudet er ikke tilrettelagt for barn.

Avvik 2.

2) Ansvar, oppgaver og myndighet for krisesentertilbudet i Haugesund kommune er ikke plassert.

Lovbrudd fra følgende myndighetskrav:

Krisesenterloven § 8 jf. §§ 2, 3 og 4.

Forskrift om fysisk sikkerhet i krisesentertilbudet.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Når dette ansvaret ikke er plassert har ikke kommunen tilstrekkelig styring av sitt krisesentertilbud.

6. Vurdering av virksomhetens styringssystem

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at de virksomheter og tjenester som utgjør krisesentertilbudet, utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller denne plikten. Kravet om internkontroll retter seg mot kommunen ikke mot det enkelte krisesenter.

Internkontrollkravet inneholder spesifikke krav til styring og ledelse. Kravene til styring og kontroll innebærer blant annet at kommunen skal avklare ansvarsforhold og skaffe oversikt over områder hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav. Videre at de ansatte har den nødvendige kompetansen til å utføre de oppgaver de er tillagt.

Haugesund kommune har ikke plassert ansvar, oppgaver og myndighet for krisesentertilbudet, og har dermed ingen internkontroll/styringsaktivitet overfor dette tilbudet. Fylkesmannen er klar over at daglig leder rapporterer til krisesenterets styre 4-5 ganger i året, men kommunen har en selvstendig plikt etter loven til å styre krisesentertilbudet. Spesielt understrekes betydningen av å gjøre risikoanalyser, dvs. indentifisere områder med risiko for at kravene ikke oppfylles.

Fylkesmannen har fått oversendt KV IKS's rutiner for internkontroll gjennom dokumentene HMS Krisesenter Vest IKS, personalhåndboken og Jobpulz. Senteret er iferd med å ta i bruk avviksrapportering gjennom Jobpulz, men har et manuelt system som sikrer dette inntil dette er implementert. Tilsynets inntrykk er at senteret har en fungerende internkontroll, men dette fører ikke Fylkesmannen tilsyn med.

7. Regelverk

- FNs barnekonvensjon om barnets rettigheter
- Lov om kommunale krisesentertilbud
- Forskrift om sikkerhet i krisesentertilbudet

8. Dokumentunderlag

Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og andre forhold av betydning som ble oversendt under forberedelsen av revisjonen:

- Organisasjonskart
- Selskapsavtale
- Oversikt over ansatte – Krisesenter Vest IKS
- Funksjonsbeskrivelser (barnekoordinator, miljøarbeidere, fagansvarlig miljøterapeut, husøkonom)
- Jobpulz- brukermanual
- «Håndbok for barnekoordinator»- disposisjon mai 2017
- «Barn ved krisesenteret» - retningslinjer
- «Håndbok for barnekoordinator»
- Personalhåndbok
- HMS – Krisesenter Vest IKS
 - Avvikshåndtering
 - HMS-årshjul
 - Registreringsskjema for avvik – Intern kontroll
- Intern kompetanseplan
- Årsmelding 2016 – Krisesenter Vest IKS
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2013-2016 – Haugesund kommune

Dokumentasjon som ble gjennomgått under revisjonsbesøket:

- Avviksmeldinger fra KV IKS

Korrespondanse mellom virksomheten og Fylkesmannen:

- Varsel datert 25.05.2017
- Oversendelse av dokumenter, brev fra kommunen av 18.05.2017
- Program for tilsynet datert 07.06.2017

9. Deltakere ved tilsynet

I tabellen under er det gitt en oversikt over deltakerne på åpningsmøte og sluttmøte, og over hvilke personer som ble intervjuet.

Navn	Funksjon / stilling	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Sissel Hynne	Kom.direktør helse og omsorg	x	x	x
Gunnar Johan Eljervik	Rådgiver	x		x
Tore Håland	Kom.direktør oppvekst	x		x
Merete Haftorsen	Nav-leder	x		x
Jonny Danielsen	Nestleder – Nav	x		X
Brit Helen Aasbø	Daglig leder Krisesenter Vest IKS	x	x	x
Mari Dale	Barnefaglig ansvarlig KV IKS	x	x	x

Marion Utvik	Barnekoordinator KV IKS	x	x	x
Anne Britt Bjerkenes	Enhetsleder helsestasjon og skolehelsetjenesten			x

Fra tilsynsmyndighetene deltok:

Trine Hove Bjørnsen, jurist – revisor

Brit Espeland Nedreaas, barnevernpedagog - revisjonsleder